

ST.

24. JUNI 1948
60. ÅRGANG
NUMMER 25-26

FRAM KRISTMENN FRAM

OLAV

INN H O L D S F O R T E G N E L S E :

DET VIKTIGSTE - BISKOPENS PREKEN I LØVØY-
KAPELLET - LØVØYSTEVNET I TEKST OG BILDER
ST.HANS-LEGENDE - KATOLSKE PROFILER AV IDAG
PAVELIG VETO? - SUNNIVA-HYMNE - ELEVUTSTIL-
LING - MODER CUTHBURGA † - HJEMME - UTLANDET

DET VIKTIGSTE

Bak det apostoliske arbeid fra kristenhold i dag kan skimtes en rekke beveggrunner som har ledet de kristne til å forskyve tyngdepunktet i sine bestrebelsler. De har en tendens til å pukke på at religionen er en nødvendighet for mennesket både sosialt og individuelt og å påvise at det er et troende og tilbedende vesen som har å velge mellom den sanne Gud og avguder av de mest varierende former for tåpelighet og innbilning. Vi lever i en tid svært opptatt av de sosiale spørsmål, og det er en selvfølge at den kristne lære her har å gi sitt ubegrensede bidrag. Men det er likevel klart at de sosiale følgene er og blir å betrakte som et biprodukt.

Den ulykkelige deling innen kristenheten som fulgte de store skismaer og svekket den kristne enhet så fatalt, har i virkeligheten innskrenket mulighetene for samlet kristen aksjon til en koordinasjon av kreftene på sosial og internasjonal basis. Men her burde kristenfronten stå samlet. Den nåværende Pave har atter og atter appellert til alle kristne og alle mennesker av god vilje til samarbeid på disse felter. Politiske partier av katolsk opphav eller katolsk inspirert har overalt hvor de har kunnet, enten valgt eller endret sine navn nettopp for å understreke at deres rekker også rommer plass for dem som ikke kan eller vil regne seg som medlemmer av den synlige Kirke.

Den ikke-kristne eller religiøst indifferente verden, som ikke nøler med å gripe en taktisk fordel, forsøker imidlertid å engasjere de kristne på sin egen grunn og utfordrer dem til å rettferdiggjøre deres religion etter den standard de verdslige setter opp. Den går ut på å bevise at mennesket blir bedre og lykkeligere under den forutsetning at dette dødelige livet er en selvtilstrekkelig og komplett virkelighet i og for seg.

Og siden de kristne er klar over hva deres vekt i skålen

innebærer og hvor sterk deres sak står som livsprogram, styrter de i vei og tar imot innbydelsen. Det er derfor ikke til å undres over at det ofte hender at de taper det aller viktigste moment av syne, nemlig at den kristne åpenbaring er framsatt for de kristne for at den skal tros fordi den er sann. Når så mange er falt fra i sin kristendom, så er det jo nettopp fordi de mener å være overbevist om det motsatte.

Folk ynder å tale og skrive om Kirken som har tapt taket på arbeidermassene i forrige århundre fordi den ikke viste tilstrekkelig oppmerksomhet overfor arbeidernes materielle velvære. Men historisk sett var det frafallet hos de intellektuelle og velstående klasser i det 18. århundre som var hovedårsaken til de vantroens bølger som det 19. århundre siden ble vitne til. Helt siden Kirkens første dager har størstedelen av troende kristne kommet fra de fattige lag i folkene uten at disse noen gang tenkte på at deres fattigdom og Kirkens godtak om ulike livsbetingelser og -skjebner for menneskene, kunne tillegges noen mistenkeliggjøring av den åpenbarte sannhet Kirken hadde brakt dem. Den nye faktor i det nittende århundre var ikke en øket elendighet — skjønt en del nye utslag av fysisk elendighet oppsto i de større byene like naturlig som mange gamle utslag hadde veket plassen som følge av det generelle materielle framsteg. Nei, den nye faktor sto fram i form av en angressiv livsanskuelse som gikk ut på at mennesket er seg selv nok, en impertinent og selvsikker påstand om at hva Kirken lærte var blott og bar en myte, og myten ble lært og holdt liv i for å tjene uverdige sosiale særinteresser. Men i virkeligheten var det heller ikke så nøye med at der ble tillagt noen motiver. Den vesentlige forskjell fra tidligere tider var at vantroen tidlig i det forrige århundre fra skjult defensiv slo ut i triumferende

VÅRE KIRKER på søn- og helligdager

KUNNGJØRINGER:

OSLO

St. Olavs kirke, Akersvegen 1.

*Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87).*

Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.15: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høgmesse m. preken.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.

Fransiskanerne, tlf. 68 08 63.

Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.
Kl. 17: Aftengudstjeneste.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.

Dominikanerne, tlf. 44 23 24.

Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.
Kl. 18: Kompletorium.

Jesu Hjerte kapell, Nyv. 17, Stabekk.

Soknepresten, tlf. 53 77 55.

Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 17.45: Aftengudstjeneste.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.

Prestegården, tlf. 37 45 90.

Kl. 7: Høgmesse. Kl. 17: Aft.gudstj.

Vår Frue Villas kapell, Montebello, Smestad.

Prestegården, tlf. 55 81 21.

Kl. 8.30: Høgm. Kl. 16.30: Aft.gudstj.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.

Soknepresten, tlf. 2209.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høgmesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.

Soknepresten, tlf. 15 410.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.

Soknepresten, tlf. 2019.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.

Soknepresten, tlf. 1438.

Kl. 8.15: Ottemesse. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1

Soknepresten, tlf. 1168.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvg. 113.

Soknepresten, tlf. 1751.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.

Soknepresten, tlf. 3195.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.
Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.

Soknepresten, tlf. 266.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KRISTIANSSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.

Soknepresten, tlf. 4225.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.

Soknepresten, tlf. 644.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.

Soknepresten, tlf. 25 534.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Aftengudstjeneste.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, tlf. 9028.

Kl. 9.30: Høgmesse. Aftengudstj.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, tlf. 2238.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 27. JUNI: 6. sønd. etter pinse. Ep. Rom. 6, 3—11. Ev. Mark. 8, 1—9.
Manda: Ireneus, bisk., mart. *Tirsdag:* Apostl. Peter og Paul. *Onsdag:* Paulus, apost. *Torsdag:* Det kostbare blod. *Fredag:* Maria budskapsfest. *Lørdag:* Leo, pave, bekj.

SØNDAG 4. JULI: 7. sønd. etter pinse. Ep. Rom. 6, 19—23. Ev. Mat. 7, 15—21.
Mandag: Antonius-Maria Zacharias, bekj. *Tirsdag:* Oktavdagen for Petri og Pauli fest. *Onsdag:* Cyrillus og Methodus, bisk., bekj. *Torsdag:* Elisabeth, dronning, enke. *Fredag:* Ferialdag. *Lørdag:* Sunniva, jomfru; de hl. martyrer fra Gorkum.

SØNDAG 11. JULI: 8 s. etter pinse.

R. I. P.

Torsdag 10. juni døde stille og rolig vår kjære medsøster, St. Elisabethsøster

Moder Cuthburga (f. Rudolph)

St. Elisabethsøstrene, Oslo.

Den avdøde anbefales i de troendes bønn.

For historikere:

Dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen:

DE RELATIONIBUS INTER
SANCTAM SEDEM ET
NORVEGIAN

duobus post Reformationen sæculis
Vigentibus.

Et kirkehistorisk arbeid. Kildemateriale til forskning av den katolske Kirkes gjenreisningsforsøk i Norge i de to første århundrer etter Reformasjonen.

Utkommet i Rom 1946. 246 s. (latin). Kr. 12. I kommisjon: St. Olavs Eksp., Akersveien 5, Oslo.

Hvert enkelt nummer av

«ST. OLAV»

er en prekestol, der troens sannhet blir forkynt utover landet. Bladet som forsvarer Kristi Kirke og orienterer om dens liv og lære. «ST. OLAV» TRENGER DIN STØTTE, DITT ABONNEMENT!

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.
Redaksjon og ekspedisjon: Akersv. 5 I.
Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: 9.30—16, unntatt onsdag. *Lørdag:* 9.30—13. Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.
Abonnementspris: Kr. 2.50 pr. kvartal, for utlandet + avisporto.
Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.
Annonser må være innsendt innen fredag aften.

Vi lever alle på den hellige grunn av vår store kristne fortid

Preken i Løvøykapellet av biskop dr. J. MANGERS

«Gud hører bønn». Det er den manende, men innholdsrike preken som denne lille ærverdige kirken i dag holder for oss, en preken som den har holdt ned gjennom tidene og som vår moderne menneskehet trenger til, kanskje mer enn til noen annen.

Mennesker som Gud på deres bønn frelste ut av havsnød, har reist dette enkle lille gudshus. Det var menn — Gud alene kjenner deres navn — som hadde en dyp og ydmyk tro, menn som stolte på Guds faderlige forsyn og visste at han er en hjelper i hver en nød. Det var menn som ikke bare trodde, men som satte sin tro om i praksis. De hadde lovet Gud å bygge en kirke til hans ære, dersom de ble frelst ut av nøden. Og de holdt sitt løfte. De bar steinene sammen og bygde det beskjedne gudshus som vi nå er samlet i og som alt i mange århundrer har stått her som et monument over fordums tro og fromhet, et veltalende vitne om Guds forsyn og bønnens makt.

*

Menneskene har etter hvert lært å mestre naturens krefter og elementer. De har lært å sikre seg til en viss grad mot elementenes raseri, og de stoler nå gjerne på seg selv, på sin egen kraft. Men de glemmer at det er Gud som har utstyrt dem med de åndelige krefter så de litt etter litt skulle kunne legge hele jorden under seg. Og fordi de tror at de selv kan allting, vil de ikke mer knele ned for den allmektige Gud, gi ham æren og be om hans hjelp. De vil ikke tilskrive Gud sin rike fangst, sine erobringer.

Det er visst at menneskene har gjort veldige framskritt siden den gangen stormen knuste en liten skute mot fjellet her på Løvøya. Men ennå i dag trenger de Gud og hans hjelp i like høy grad som de ulykkelige sjøfarere som av takknemlighet reiste denne lille kirke. Gud holder framleis verden og verdens krefter i sin hånd. Og menneskene er ikke større enn den gangen de falt ned for Gud og vedkjente sin ringhet og avmakt.

Det er en skjebnesvanger villfaring og en blodig urett mot menneskeheten å få den til å tro at den kan unnvære Gud og hans hjelp, å ville ta fra den troen på Guds allmakt og faderlige forsyn. Det er en hån mot den menneskelige verdighet å ville tilfredsstille trangen etter lykke med rent jordiske

angrep. Dette er hovedgrunnen til meget av den elendig-
het som det tyvende århundres menneske i dag er omgitt
med. Den første og største oppgave de kristne har i dag,
må være å gjenreise rankt og utvetydig at deres religion
er s a n n.

goder og fornøyer eller ville samle alle mennesker i et jordisk paradys, i et sjeleløst, kollektivt samfunn som ikke levner plass for Gud og religionen, men som kuer og dreper all personlighet og enhver personlig lengsel.

Når troen på Gud og hans allmakt, og dermed trangen til bønn og tilliten til bønner, blir tatt fra menneskene, da blir dette jordiske liv meningsløst og alle livets verdier blir verdiløse. For da har menneskene ikke mer noe hjem, ikke mer noe de kan kjempe og streve for og som kan gjøre dem lykkelige. «Ve den som ikke har noe hjem», har en stor filosof sagt. Og det gjelder alle som mister troen, alle som ikke mer vil se opp til himmelen og folde sine hender i bønn, for deres intimste og sterkeste lengsler vil aldri kunne bli oppfylt. De er hjemløse i en verden som splitter familiene og jager menneskene likesom ville dyr blir jaget, og aldri finner ro og fred. Og vi kan anvende på dem filosofens ord: «Ve den som ikke har noe hjem».

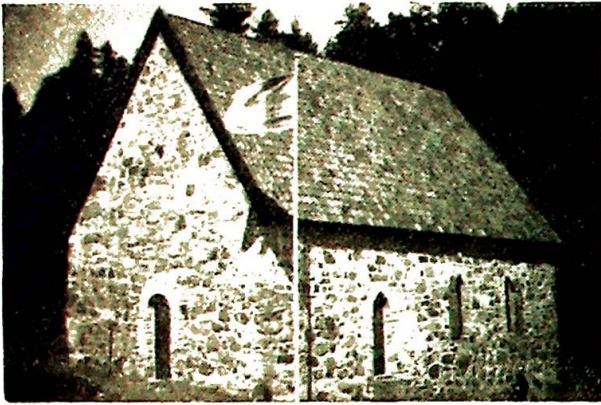
Trass i alt er det kirkene, disse bønnens steder, som gir vår moderne kultur med sin kalde prosa, enda et hjemlig og humant og, om en vil, et romantisk preg. Hva ville storbyene med de veldige fabrikker, de stilløse funksbygninger og de kaserneaktige leiekomplekser være uten våre kirkers opplyttende arkitektur, uten våre kirkers tårn som peker opp mot himmelen, opp mot det evige hjem? Og hvor velgjørende er det ikke at sirenenes hyling, miskinenes tuting og surring nå og da blir avbrutt av våre kirkeklokkers hjemlige og melodiske klang. Og hvor fredfullt og hjertevarmende virker ikke vokslensene som stille og rolig brenner i våre kirker etter at øynene er trette og blendet av kinoenes og utstillingsvinduene grelle reklamelys! Uten kirkene, hvor vi kan knele ned og søke trøst og kraft hos vår himmelske Far, ville vår moderne kultur og våre moderne byer bare by fram et bilde av jag og uro, av fredløshet og fortvilelse. Kulturlyset kan ikke erstatte det evige lys.

Ja, det er kirkene våre, disse bygninger som en barnlig tro på en god og allmektig Gud har reist, som ennå minner menneskene om at de ikke er skapt til trelldom og undergang, men til frihet og evig liv i himmelens hjem. Vi hilser med glede alle framskritt, alle vitenskapelige og tekniske oppfinnelser, bare de tjener til å høyne den menneskelige personlighet, bare de får menneskene til å se opp til Ham som har utstyrt dem med så vidunderlige evner, og folde sine hender i bønn til Ham.

*

Vi har sett og erfart tilfulle hva en kultur uten

L Ø V Ø Y S T E V N E T

Det pavelige flagg vaiet utenfor sagnkirken

Det var en henrivende søndagsmorgen som opprant på stevnedagen til St. Olavs Forbund på Løvøya ved Horten 13. juni. Et sjarmerende utbrudd fra en fransk dame engang rant en i hu: «Gud er glad i Norge! Ingen har så mange vakre søndager som Norge!»

Badegjestene, som trodde seg vel bevart for fremmedelementer i den bortgjemte Løvøy-viken, gjorde store øyne da busser fra Porsgrunn, Tønsberg, Horten, Hamar, Hønefoss, Stabekk, Oslo og Fredrikstad rullet inn på den åpne tynning i skogen. Men også for dem måtte det være et festlig syn å se 3—400 pilegrimer myldre fram av bussene og ta oppstilling bak prosesjonskorset

Gud kan føre til. Den har gjort oss alle til et folk i nød, til mennesker i havsnød. Vår eneste redning er at vi etterlikner de skipbrudne fra Løvøya, at vi tar vår tilflukt til Gud og lover ham å bygge opp igjen i oss og i våre medmennesker troens og tillitens kirke. Som våre fedre ba og tryglet, slik må også vi be og trygle.

Vi lever alle på den hellige grunn av vår store kristne fortid, da herlige domkirker og små stav- og steinkirker omkranste Norges land og lyste som var der langs den utstrakte kysten og viste vegen fremad og oppad. Kirkene og klostrene var lyspunktene for fiskere og sjømenn på deres fart, især når de var i havsnød. Dit gikk deres tanker og dit speidet deres øyne, og deres bønn steg opp til Gud. Hvite Krist i den hellige hostie samlet hele folket omkring seg i gode og i vonde dager. Fra det uvesentlige, det jordiske, tydde de til det vesentlige, det evige, og søkte trøst og kraft og tilgivelse i bønnen. Og Gud hørte deres bønn.

Vi er den grønne, den blomstrende gren på treet av dette folket, som bygde landet med tro og bønn, som de herlige katedraler, kirker og klostre ennå vitner om, selv om mange er i ruiner. Når vi i dag feirer det hellige messeoffer i en av disse kirkene, i en kirke som tillitsfull tro på Guds allmakt har bygget, da lever Norges katolske fortid opp igjen og klinger ut av våre sanger og våre hjerter. Blodet av de svunne generasjoner flyter i våre årer, og den

borte på den smale buede veien som fører til sagnkirken inne i skogholtet.

For dem som fra tidligere beskrivelser visste hva som gjemte seg bak de gamle sagn om Løvøykirken, var dette virkelig en stor og forventningsfull stund. Det er sannlig ikke en liketil sak å vandre fra en 20de århundres improviserte bussholdeplass til et tempel som står ensomt der inne i skogen og bærer alle disse tyve hundreårenes tradisjon i sitt skjød. En hellig skjelving innerst inne kunne ingen sikkert nekte å føle. Her hadde der neppe noen gang vært kimet til høymesse. Her hadde de ferreste i tidenes løp hatt så kort vei at klokkeklangen nådde dem. Alt tyder på at det mest var folk langveisfra som når det høvet seg, søkte inn til messe.

Slik også i dag. Ingen klokke runget gjennom skogen. Ingen preg av vanlig søndagskirkegang. Det var langveisfra kirkefolk som i hine tider forut for sagnene.

Til tonene av «Vi elsker vår kirke, den gamle» skred prosesjonen langs stranden rundt åsen og opp til St. Hallvards kapell. I spissen gikk korsbæreren og ministranter. I malerisk rekke fulgte lægfolket, søstrene og prestene, til sist biskopen i sitt skrud. Fra vannet må prosesjonen ha tegnet seg betagende. Men like betagende var det for dem i prosesjonen å se en hel liten flåte av motorbåter skyte inn fra bukten og runde viken idet den gled forbi. Det virket som en vakker honnør fra Hortensfolket.

Da prosesjonen kom til syne, ble paveflagget i hvitt og gult heist på flaggstangen som var reist på kirketunet.

åndelige arv av hele folket lever i oss. Gjennom dette blod og denne arv ber og synger fortidens slekter med oss. Den unge bondegutten fra Iier, St. Hallvard, som denne kirken ble vigslat til — kanskje fordi han ble kastet i sjøen, men arvet evig liv — lever opp igjen og står foran oss i all sin renhet, rettferd, ridderlighet og fromhet. Og ikke minst blir de menn levende igjen som ved sin bønn ble frelst ut av havsnød og reiste dette monument som ennå i dag taler til oss om at Gud er en hjelper i enhver nød, også i den nød nåtidsmenneskene er tynget av. Bare de ville forstå de gamle kirkers tause tale og falle på kne for den allmechtige og allgode Gud. Da ville jordens åsyn snart bli nytt.

Høgtelskede i Herren, menneskeheten av i dag, og vi med den, er et folk i nød, fordi vi har brutt harmonien mellom Guds vilje og menneskets vilje, mellom religion og kultur. Dersom vi virkelig vil gå frelst ut av denne nød, som truer med å knuse oss alle, da må vi ydmykt og tillitsfullt gå til Gud. Med en tro som ikke tviler, men er full av tillit, med en tro som får oss til å bruke alle våre krefter og som tror selv det umulige, med en tro som ikke lar seg rokke av noen storm eller tidsstrømning, må vi knele ned for Herren, folde våre hender i bønn og stole på hans faderlige godhet. Da vil vi snart erfare at «Gud hører bønn», og vi vil gjøre vårt til at det igjen blir skapt harmoni mellom gammel og ny tid, mellom åpenbaringsens lys og kulturens lys.

I KIRKEN

I en beretning fra Løvøykirken — utgitt av Vestfold Historielag far en rekke år siden — har lærer Oskar Bertelsen fra Horten gitt en ganske inngående forklaring på de mange sagn som knytter seg til denne lille steinkirken vigslet til St. Hallvard og St. Martin av Tours. I et av de foregående numre hadde «St. Olav» en artikkel der disse sagnene var resymert og vurdert. Vi skal derfor ikke repetere noe av dette, men kort fastslå at en står temmelig stum overfor den herlige åpenbaring av dette winckelmannske «Edle Einfalt, stille Grösse». Denne karakteristikk av klassisismens grunnlegger rammer Løvøykapellet midt i blinken. Edelt enfold og stille storhet preger alt det vi vet om dens tilblivelse og det vi i dag kan oppleve innenfor de gjenreiste steinveggene. Her er ikke en linje for meget, for lang eller for kort, — ikke en vinkel som generer den fullkomne roen. Iflg. dr. Harry Fetts «Norges kirker i Middelalderen» har St. Hallvards kapell også den eldste kirkeform som er brukt i Norge, med koret og skibet i samme linje og høyde, et parallellogram av mer eller mindre firkantet form. «Den er eldst og typisk irsk» sier dr. Fett. Og restaureringen av 1938 under Fortidsminnesmerkeforeningens administrasjon må sies å være pietetsfullt og lykkelig gjennomført.

Utstyret er i dag som opprinnelig tarvelig. Den gamle kalken av svarvet bjerketre, foret visstnok med sølv, finnes i dag på Marinemuseet, likeledes en alterkanne av bjerketre, og et lite nadverdsbilde. Et annet bilde som i 1722 ble hengt opp som minnetavle etter restaurasjonen i 1720, henger nå i Folkemuseet. Derimot er der nylig blitt plasert en anakronistisk prekestol av tre i koret.

*

Da Hans Høyverværdighet biskopen, assistert av sokneprestene Sund og Bzdyl, innledet den stille messe med de ærverdige gamle inngangsversene «Introibo ad altare Dei», knyttedes med ett svunnen og ny tid sammen. Guds alter. Her Gud virkelig og sant kommer til stede gjennom brødet brytelse. Uten Alterets sakrament ikke noe Guds alter! I dag som dengang hender vigslet av Rom brøt brødet, løftet kalken. Norske menn og kvinner knelte ned og tilbød den sanne Gud, til stede hos dem som Han var til stede hos de gamle nordmenn. Hvitekrist-bildet sto fram av den hellige hostie, — lange hundreårs mørke vek for en stund.

Det var skade at ikke alle de tilreisende kunne overvære denne gripende opplevelsen av den hellige messe i n n e i kirken. Men for de mange som måtte stå utenfor var høytalerarrangementet til stor glede. Gjennom døren kunne de dog skimte biskopen i mitra og stav og følge hans preken gjennom høytaleren. Etter en preken som griper de troende lyder alltid «Credo» dobbelt bekjennende. Men når den dertil synges unisont i tradisjonsrike omgivelser, lyder det på sin egen måte — der kommer slik en patina over ordene «. . . unam sanctam, catholicam et apostolicam Ecclesiam». Og kommuniionsstunden blir så meget mer et uttrykk for det guddommelige NU: sjelens indre dragning mot det, H a m, som virkelig er og består.

Mgrs. Kjelstrups hymne til Moderkirken ble sunget

til slutt, og ordene «Vi elsker dens eldgamle minner, som lever mens slektene svinner» ble alles ord og takknemlige erkjennelse. —

Her skal nevnes at alle satte pris på at professor Riedel fra Tønsberg ville påta seg den vanskelige musikkalske oppgaven ved det lille provisoriske harmoniet. Det høynet gudstjenesten meget.

PÅ STEVNEPLASSEN

På en plass langt på den andre enden av øya var det egentlige stevne tillyst. Det var en i og for seg velgjørende tur gjennom deilig lende for dem som hadde helse og krefter til det. Men fra dem som uventet fant stien lang og tapte følingen med resten, steg nok titt «Misereres» forlengende sukk: «La meg få glede og fryd å høre, så vil mine svekkede lemmer juble!» Gleden og fryden hadde da også slått seg ned på en fortryllende plass rundt en bukt. Her spredte man seg så godt det lot seg gjøre for at høytaleren kunne vise hva den dudde til. Herr Kr. Tangstad var speaker. I majestetisk avstand — folk ville det slik — holdt formannen i St. Olavs Forbund, etter at Olavshymnen var sunget, en velformet åpningstale, som vi her har gleden å kunne gjengi i det vesentlige:

«For annen gang er vi samlet til vårt katolske årstevne. Som formann i Forbundet er jeg glad for å ønske dere alle, både trosfeller fra nær og fjern og alle dem som bor og bygger her omkring og som har villet være med oss på denne festdagen, hjertelig velkommen. Måtte dagen bli rik og lys og god for oss alle.

En bedre ramme om et slikt stevne enn den Løvøya gir, må vi vel lete lenge etter, selv her i vårt vakre Norge så rikt på både fra naturens og minnes side. Løvøya er jo som et bilde på landet og historien til folket vårt.

St. Hallvard og St. Martins Kirke ligger ved Olavskilden der borte i viken, og det er underlig å tenke på historien til denne Kirken. Det er jo Kirkens historie i Norge den er et levende vitnesbyrd om. Bare for en tyve år siden lå Kirken i ruiner. Veggene var nede, taket borte, alter fantes ikke mer. Skogen vokste både inne i Kirken og utenfor den. Men minnet om Kirken minnet om fedrenes gang til helg og høytid ned gjennom århundrer levde i folk. Løvøykirken var dyrebar for dem om den enn lå i ruiner. Og kjærligheten til fedrenes helligdom, kjærligheten til de rike minner i folket vårt reiste atter Kirken. I dag står den der som et verdig

Ungdommen slikket sol ved stranden

vitnesbyrd om sansen for hellige tradisjoner og pietet for arven fra fedrene.

Men det er jo nettopp dette som er grunntanken for St. Olavs Forbund. Også vi vil være med å reise fedrenes Kirke i landet vårt. Også vi vil verne om hellige minner. Også vi vil være med i arbeidet for å gi fedrenes tro og fedrenes Kirke nytt liv i folket vårt. Derfor står St. Hallvards og St. Martins Kirke her på Løvøya som et manende eksempel for oss. Derfor føler vi oss i pakt med den ånd som reiste Kirken av ruiner, reiste den til ny verdighet.

Vi er kommet hit for å hente inspirasjon for arbeidet vårt av den tause tale som går ut fra den gjenreiste Kirken. Slik som den står trygt og traust på god norsk fjellgrunn midt inne i hjertet av skogen her på Løvøya, med de fruktbare bygdene omkring, slik vil vi arbeide for at også vår Hl. Kirke og fedrenes tro atter må bli grunnfestet ikke bare på fedrelandets jord, men også i alle nordmenns hjerter.

Måtte dette store mål ikke være langt borte. Måtte dette stevne være et skritt på veien til å nå det.»

Lars Eskelands vakre dikt: «Ein heimstad hev Herren for folket sitt bygt» ble sunget, men svært få lot til å være kjent med melodien.

Det var en skuffelse at lærer Bertelsen grunnet sykdom ikke kunne holde det tillyste foredraget om Løvøya og kirken. I stedet reddet driftsassistent Christiansen situasjonen med en utredning, i alt vesentlig bygget på nevnte publikasjon av Vestfold Historielag.

Neste og siste taler ved stevnet var sokneprest dr. Sund, Tønsberg.

«Vi har sammen feiret en søndag, en Herrens dag, som representanter for forskjellige spredte menigheter for ved øket gjensidig kjennskap å vinne øket gjensidig vennskap. Vi er jo ikke mange i denne gjenreisningens tidsalder for våre fedres kirke i Norge. Desto lettere skulle vi føle oss som en familie, som brødre og søstre i den ene og samme tro vi har felles med hverandre — felles med hverandre vi som lever og felles med dem som har levd, trodde, håpet og elsket for hundrer av år siden her i dette samme vårt fedreland, ja, også her på denne lille hemmelighetsfulle øya, som så gjestfritt har tatt oss i favn.» Ut fra dette ønske, som ikke nok kan understrekes, ville soknepresten takke dem som var vertskapet for dette arrangementet. «Hvem er vertskapet vi skal rette vår takk til? St. Olavsforbundets styre, som

innbød oss hit i dag? Ja, men også våre mange usynlige forfedre som en gang trådte på dette samme øyffjell, våre lengst hensøvede trosfeller, medlemmer av sin tids store St. Olavs Forbund som het Kirken i Norge. De inviterte oss hit, oss blant århundredes talløse skarer, den gang de første gang lot Hvite Krist, Guds Sønn, lande her på den stille lauvomkranste øy i Foldenfjorden idet Han forvandlet brødet og vinen til sitt eget kjød og blod på Messealteret i det lille enkle Gudshuset vi søkte i dag. Vi kjenner ikke deres navn eller virke. Kanskje var noen bedre, noen dårligere kristne enn vi, men ett var, så vidt vi kan forstå, felles for dem og de troende i de århundrer som er blitt kalt de «mørke», det jeg med ett ord vil kalle *tro s r e a l i s m e*!» Sokneprest Sund ville rette sin takk til dem som hadde stadfestet det opprinnelige fromme løfte fra de mennene som ryddet marken og bygde dette Gudshuset, og siden tatt hånd om det etter forfallets århundrer. Den samme nådens Gud hadde atter kalt fromme hjerter og viljer til denne tjeneste. Takken ville han derfor nå rette først og fremst til lærer Oskar Bertelsen som kanskje varmest har ivret for denne skjønne oppgaven. Men en særskilt takk ville han rette på deltagerens vegne til hver av de to stevnekomitéer fra Oslo og Tønsberg som hadde forberedt stevnet og også til deltagerne selv som var kommet hit for å hente sin del av arven fra fedrene: deres udødelige eksempel på trosrealisme.

Etter talen ble sunget «Gud signe vårt dyre fedreland».

Så fulgte noe som het folkeleker. Som post i programmet var bl. a. innlagt en demonstrasjon på livvredning. Helten, livredderen, kom så vidt fra det med livet, takket være den «forulykkede» som heldigvis var svømmedyktig!

Det klikket med den materielle service. Porsgrunnskontingenten var den eneste osm livreddet seg og mange andre på det tørre land med den for en utflukt så edle vare: kaffe. De andre lesket seg imidlertid resignert med skogluff og brisen som sto inn fra fjorden, og fikk hva de ville av det både i mugge og i kopp. I tillegg fikk de høre sagnet om røverne som en gang skal ha holdt til i en hule oppe i bergkammen like ved. Det var herr O. Christiansen fra Horten som gjenga det.

*

Kl. 18.15 holdtes avslutningsandakt i Løvøykapellet, der sokneprest Sund forrettet.

Oppbruddet fant sted fra kl. 19 og utover, og dermed var St. Olavs Forbunds annet stevne etter krigen avviklet.

Farvel, Løvøya!

LEGENDARISKE TREKK

VED JOHANNES DØPERENS BARNDOM

Til St. Hansfesten. Etter gammelitaliensk ved L. B.

På den tid da Johannes var fem år gammel, hendte det at han begynte å gå lengere og lengere fra hjemmet sitt. En gang kom han til en øde skog, som var et godt stykke fra der han bodde.

Kanskje det var i nærheten av ørkenen der han senere vandret. Så snart han kom dit, følte han så stort et velvære, at det syntes ham som var han kommet i et paradys; der han skulle hvile seg. Han så på trærne og marken som var full av blomster. Og han begynte å love Gud og å plukke av de blomstene han syntes var vakrest. Jo mer han så seg om, desto vakrere syntes han blomstene var. Han plukket flere og flere av dem og til slutt måtte han løfte kjortelen sin for å greie å bære dem alle.

Etter å ha gått en stund, knelte han ned på en eng og tenkte over alt det han visste om Gud og om hans sønn, Jesus. Han visste at Vår Frue hadde alt rømt fra Egypten med Sønnen sin, og han ønsket å se Ham og han sa til Gud: Når får jeg se Sønnen og hans mor, og når får jeg være sammen med Ham? — Og bare han tenkte på dette ble han rørt til tårer.

Etter å ha vært der litt, reiste han seg og gikk syngende av sted: — «Hill deg, Maria, Herren være med deg, Velsignet være Herren, Israels Gud», og andre vers han hadde lært. Av og til fant han ville skogfrukter. Han plukket dem, smakte på dem og han syntes de var gode, skjønt han ble mer sulten av dem. Han tenkte straks å ta noen med seg til sin far og mor, og dette gjorde han også. Han støtte på dyrene som var i skogen, løp dem imøte, tok om dem og ble venn med dem og sa: — «Disse er Guds skapninger. Mor og far hadde sagt at de var ville dyr, men se hvor fromme de er!» — Han holdt dem litt, og så lot han dem gå. Men de kom til ham og ble der som husdyrene hos oss. Han ga dem alt brødet han hadde uten å tenke på hva han selv skulle spise.

Barnet kom hjem til foreldrene hver aften og hadde alltid noe nytt med, og fortalte dem det som hadde hendt ham med dyrene.

En gang hadde han som vanlig gått i skogen, men han hadde gått så langt at da natten kom, rakk han ikke å gå hjem. Kanskje han ikke ville, eller han ikke husket det, eller han ikke kunne. Og det velsignede barnet begynte å be, uten å være det minste redd, for han visste at den Hellige Ånd var med ham.

Mens han var i ørkenen, kom Maria med Sønnen og Josef dit.

Johannes fikk da liksom en innskytelse fra Gud og sprang dem imøte, — ellers pleide han å flykte når han så folk. Jesubarnet gikk også mot ham og Johannes kastet seg ned og kysset føttene hans. Jesus reiste ham opp, kysset ham på pannen og bød ham fred: — «Fred med deg, du som skal forberede mitt liv.» — Og Johannes svarte ærbødig: — «Gud skje takk.» — Jesus og Johannes hjalp Maria å bære vann og sanket ved og kvister. Og de ba meget sammen.

En gang da de var et stykke fra hverandre og ba, reiste Jesus seg og gikk til Johannes. Denne ble meget lykkelig over det, fordi han ønsket av hele sitt hjerte å tale med Jesus, men han torde ikke. Men Jesus, som kjente til hans ønske, sa: — «Johannes, si meg det du ønsker.» — Og da sa han: — «Herre, jeg ønsker å tale alene med deg, fordi jeg vet at du har Guds visdom og at du er blitt menneske for å frelse oss. Du har sagt til min far flere ganger at jeg skal forberede ditt liv, men hvordan kan jeg greie det, jeg som flykter fra folk? Du må lære meg å gjøre din vilje, og jeg vil gjøre det for din skyld, og med din nåde.» —

Jesus svarte ham: — «Min himmelske Fader har likt alt du har gjort inntil nå.

Når du går ut av ørkenen, vil det være mange som søker deg, og du skal da lære dem den himmelske Fader og Hans rettferd å kjenne. Du skal føre dem til Jordans flod og du skal døpe folket i vannet. Og dette er symbolet for dåpen som vil bli brukt i min nye kirke.»

PAVELIG VETO?

Under denne overskrift har det kristelige dagblad «Dagen» en leder i sitt nr. av 18. juni.

Bakgrunnen for artikkelen er så vidt vi kan skjønne et «Monitum» sendt ut fra Det Hellige Officium — den kirkelige kongregasjon for trosspørsmål — datert 5. juni d. å. Dette dokument, gjengitt på latin i Vatikanets organ «L'Osservatore Romano» 6. juni, peker på at der i den senere tid i forskjellige land har pågått en intimere kontakt på «ekumenisk» grunnlag mellom katolikker og ikke-katolikker både i teologenes og legfolkets rekke enn Vatikanet offisielt har vært oppmerksom på. Dokumentet minner om hva den kirkelige lovbok foreskriver i denne forbindelse.

Det framgår tydelig, ja, repeteres tre ganger i det kortfattede og konsise dokument, at Den Hellige Stols samtykke fordres for all form for såkalt ekumenisk aktivitet. Det utelukker altså på ingen måte et positivt arbeid i den kristne gjenforenings ånd, men hevder Kirkens mandat til å overvåke at slikt arbeid, dersom det skal være til velsignelse for den felles kristne sak, skjer disiplinert.

Denne vesentlige forskjell mellom å forby enhver form for interkonfesjonell samarbeid og å drive et slikt samarbeid etter Kirkens prinsipielle retningslinjer har gått «Dagen» helt forbi. Det er til stor gjensidig skade at slike misforståelser spres ut i den kristne broderkrets. Tilliten rives ned og årties ærlige vilje til kristen forståelse krenkes i sin innerste rot.

GEORGES BERNANOS

Fransk forfatter og refser

Av Johannes Skancke Martens*)

Man kan støte på den oppfatningen at hvis ikke Hitler, Mussolini, Franco og andre diktatorer var oppstått, ville verden levd i fred, og lykkelige tilstander ville hersket på jorden. Det er disse falske halvguder som er ansvarlige for den europeiske sivilisasjons og kulturs tilbakegang og muligens undergang. Men dette er selvfølgelig en for lettvinnt forklaring på tilstandene i verden i dag — all nød og elendighet — det dype moralske fall. Vi er alle ansvarlige — for uten et gunstig klima, uten forutsetninger i «tiden», ville disse monstrene ikke ha lyktes i sine undertrykkelser, forbrytelser og kriger. Hvor mange, i alle land, lot seg ikke hypnotisere av den «orden» som hersket i de sterke politistater?

Den moderne sivilisasjon søker bevisst å skape en ny mennesketype som mer og mer nærmer seg en robot. Den moderne sivilisasjon er en sammensvergelse mot alt indre liv og dermed mot all frihet, for det er i ens indre at friheten finnes. «Imbeciles» — idioter — roper den franske forfatter Georges Bernanos

Ved nøyere overveielse vil sikkert ikke «Dagen» underkjenne berettigelsen ethvert kirkesamfunn har til å hevde en viss disiplin innen rekkene. Det er det disiplinære spørsmål Det Hellige Officium her minner om.

Det er derfor uplasert å bringe en konklusjon som denne: «Igjen har det vist seg at katolisismen «i marken» er ett. Vatikanet noe annet. Holdningen hittil har nok bare vært diktert av taktiske omsyn, kanskje også av ønsket om å undersøke mulighetene for å lede den ekumeniske bevegelse inn til moderkirken. Slike undersøkelser har nok hatt negativt resultat.»

Vi kan forsikre at alle Kirkens bestrebelsers på å klargjøre sitt syn på den «ekumeniske bevegelse» og gjennom klarhet å bidra til et dypere studium av problemene som vedrører den kristne gjenforening, alltid og overalt har skjedd i redelighet just der hvor den kirkelige øvrighet har vært orientert.

Fellesskapet under krigen her hjemme på kirkefronten, i fengsler og i konsentrasjonsleirene — som «Dagen» nevner — svekkes ikke av omtalte dokument. Heller ikke den katolske studentorganisasjons nærvær i fjor på «Verdenskonferansen for kristen Ungdom» i Oslo. Her skjedde representasjonen i fullt samsvar med Kirkens praksis: Pavens personlige godkjenning forelå, og observatørens utførlige, saklige rapport er blitt mottatt med megen interesse og positiv innstilling til de mange spørsmål som Verdenskonferansen reiste.

ofte i sin siste bok «La France contre les Robots» (Robert Laffonts forlag), — og føyer til at det ikke er for dem han skriver. Han har ingen illusjoner om å kunne omvende de dumme, for deres tall er legio og de er fylt av selvtilfredshet. Med imbecile mener ikke Bernanos hverken de uvitende eller de enfoldige — det dreier seg tvert imot om de intellektuelle! — de som gir seg denne betegnelsen på grunn av visse kunnskaper og eksamensbevis. Disse fordringsfulle menneskene har en stor del av ansvaret for den farlige forvirring som finnes i verden, de holder tvetydeligheten ved like. Bernanos forlanger derfor en ny intellektuell ærlighet. I en verden som beundrer stakhanovismen blir estetiske og moralske verdier uten mening. Kunsten er nå blitt trukket ned til massens nivå istendenfor at den skulle søke å heve det. For kunst er antisosial i sin natur, det er det som betinger dens storhet. Den må ikke på noen måte kontrolleres, dens rolle er å oppdage det ukjente i mennesket, finne igjen det som er tapt, bevare det som trues, prise det som foraktes. I vår tid har de virkelige eliter demisjonert og nøyer seg med å spille en tilbaketrunket rolle. Borgerskapet har latt seg proletarisere og har derved sviktet.

Georges Bernanos er en av de frieste, mest uavhengige, uredde ånder i Frankrike i dag. Siden hans første bok kom ut i 1926, da han var nærmere 40 år, har han ikke holdt opp med å vise nåtidens mennesker farene langs den veien de er slått inn på. Farene ved avkristningen, farene ved dyrkelsen av teknikk og maskiner, farene ved de uhyggelige molokstater vi har sett oppstå, farene som truer alle — fra alle kanter — fra den totalitære stat. Tyngre og tyngre hviler «staten» på menneskene. Den forlanger først og fremst at vi skal gi opp friheten, så skal den tenke for oss og skape et jordisk paradys. Samfunnet proklamerer sin frihet, men ofrer samtidig til den verste av alle avguder — den allmektige stat — og menneskene synker ned til å bli automater. De fattige og svake som evangeliene priser, blir ofret.

Verden befinner seg i en krise, kanskje den største og mest skjebnesvangre i helle menneskehetens historie. Det som utgjør det dypeste skille mellom menneskene er ifølge Bernanos konflikten mellom kristne og ikke-kristne, kampen mellom Det Gode og Det Onde. Dette drama utspilles i hvert enkelt menneske. Hver av oss må ta stilling til denne kampen som foregår inne i oss og omkring oss — kampen mot Satan. I Georges Bernanos' bøker intar djevelen en stor plass — og under krigen var det vel mange som ble overbevist om at

*) Artikkelen er hentet fra «Morgenbladet» nr. 62 d. å.

det onde virkelig eksisterer, at djevelen er en realitet, på samme måte som Gud.

Den franske forfatter og refser Georges Bernanos ble født i 1888. Han begynte sin skribentvirksomhet i Rouen hvor han redigerte et lite ukeblad i 1913—14. Han deltok i den første verdenskrig, og opplevelsene under den fikk, den største betydning for hans tenkning. Under en alvorlig, langvarig sykdom begynte han å skrive en roman. Han var da inspektør for et assuranceselskap. Denne første boken fikk titelen «Sous le soleil de Satan», og kom ut i 1926. Etter at hans tredje roman «La Joie» hadde fått Femina-prisen i 1929 ga Bernanos opp sin stilling og flyttet til Sør-Frankrike for å begynne en karriere som forfatter. I 1936 flyttet han med kone, tre sønner og tre døtre til Palma, Mallorca, hvor det var billig å leve. Den spanske borgerkrigen drev familien tilbake til Frankrike og der skrev den indignerte franskmann sitt anklageskrift mot Franco og diktaturet «Les Grands Cimetières sous la Lune». I 1939 dro Bernanos til Sør-Amerika, og i krigens mørke år ble han i kringkastingen «Stemmen fra Amerika» — en lidenskapelig stemme som for franskmennene ble en motvekt mot løgnene fra Vichy. I 1945 vendte Georges Bernanos og hans familie tilbake til Frankrike. For tiden oppholder han seg i Nord-Amerika. Det kan nevnes at boken «Journal d'un Curé de Campagne» i 1936 fikk Det franske akademis store romanpris.

Som romanforfatter, essayist og pamflettist har Bernanos vist seg i besittelse av kraft og klarhet. Han uttrykker en voldsom indignasjon mot alt som truer det frie, kristne menneske. Han avslører ubarmhjertig all råttenskap, alt hykleri, all lunkenhet i vår syke tid — også innen den kirken han tilhører — den romersk katolske. I katolske kretser blir en del av Bernanos' forfatterskap kritisert — blant annet fordi Satan i hans bøker ofte er like levende som Gud — men han svarer at Kirken har både et legeme og en sjel og at en må ha rett til å refse det legemet som mange ganger har vist seg skrøpelig. Verst går hans vrede ut over de lunkne, de som Gud vil spytte ut av sin munn.

Georges Bernanos hater en type som han kaller «le bourgeois» — borgeren. Han bebreider ham å være middelmådig på alle måter, ikke idealistisk, ikke indignert og sterk nok til å avsky og kjempe mot diktaturets uhyggelige, umenneskelige, byråkratiske tyranni. Han bebreider borgerskapet at det sviktet da det fant seg som den sterkeste klasse etter den store franske revolusjon. Denne revolusjon var slett ikke en eksplosjon av fortvilelse og vrede — et ulykkelig folks frigjøring fra undertrykkelse og urettferdighet. Den franske revolusjon begynte, mener Bernanos, som en massebevegelse i tro og begeistring. Alle klasser deltok i denne bevegelsen og menneskene trodde at de befant seg ved begynnelsen av et nytt tideverv, de ville virkelig skape brorskap mellom klassene. Men så druknet det hele i blod og fanatisme.

Politisk kan man ikke plasere Bernanos hverken til høyre eller til venstre. Han er fri, og er kristen. Georges Bernanos kritiserer demokratiet fordi ordet demokrat nå ikke betyr annet enn en innbygger i et «demokrati» — at vi med andre ord nå ser en rekke demokratier uten demokrater — «frie» stater med ufrie borgere. Han roper sitt varsko — la ikke friheten degenerere dag for dag til å bli et diktatur av regjeringskontorer.

Bernanos vil vi skal kjempe mot den moderne, mekaniske, eneveddige stat — og for menneskelig rettferd, verdighet og lykke. I denne eiendommelige franske forfatters kristendom er det ingen redsel for det verdslige, for «kjødets lyst». Hans kristendom er en søken etter den glede og lykke som bare finnes i Gud. Det motsatte av et kristent folk er et kaldt, trist folk.

Georges Bernanos er fransk og han mener at i et korstog mot maskinsivilisasjonen har Frankrike en stor rolle å spille. Den franske sivilisasjon har i århundrer bestrebt seg på å forme frie mennesker, det vil si mennesker som er ansvarlige for sine handlinger. Frankrike nekter å tre inn i robotenes paradisi. Franskmennene har aldri forgudet hverken «folket» — «blodet» — «arbeidet» — et parti eller en «fører». De er villige til å ofre meget for likhet og rettferd, og mener at loven, staten og religionen er for mennesket og ikke omvendt. Franskmennene er det minst avgudsdyrkende folk av alle.

Georges Bernanos' røst roper ikke i ørkenen. Hans tilstedeværelse betyr meget i Frankrikes intellektuelle liv. Måtte han også bli hørt utenfor sitt eget lands grenser.

Johannes Skancke Martens.

Av Sta Sunnivas officium (8. juli)

Hymne til vesper og matutin - Etter Brevarium Nidrosiensis

*Lov, Kristi Kyrkja, du vår mor,
hans ævegåvor til vår jord.
Han klæder deg i purpurskrud
med martyrbloodet fra sin brud.*

*Ho som frå kongar ættar ned
til himlen stig i frygd og fred,
Sunniva med sin heilag-her,
kongsdott'ri der si krona fær.*

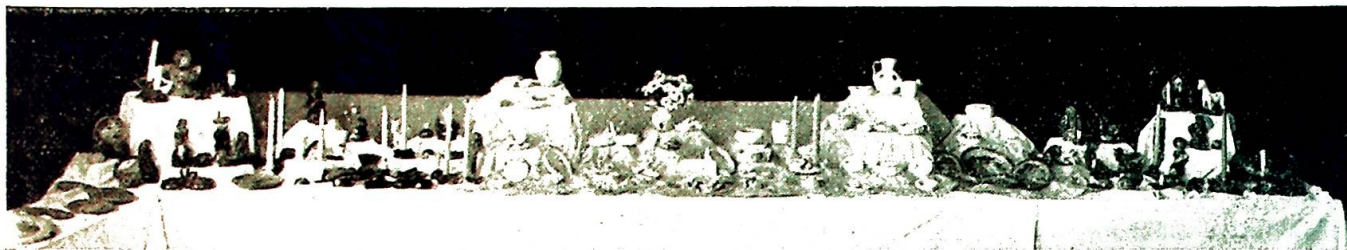
*Dei som vart klædd i mjuke lin
hårskjorta vel til bunad sin,
og utlægd, tårar, saknad sår
dei ber for ævelukka vår.*

*I deim so sælt sin herlegdom
hev rosa vigt til liljebloom,
vel raudnar ho av martyrblood,
men skin som lilja, rein og god.*

*Du eine Gud, Trieining stor,
me lovar, ærar deg på jord,
i sigren din ved martyrblood
di æra strålar mangfelt no.*

Umsetjingi ved Ragnhild Foss

ST. SUNNIVA SKOLE

avsluttet skoleåret 22. juni med eksamensfest for de større elever. I arbeidsåret 1947—48 har den vært besøkt av 300 barn, fordelt på 12 klasser. Ved eksamensfesten ble der utdelt avgangsvitnesbyrd til de to 7-klasser, i alt 44 piker, som vil fortsette sin utdannelse i framhaldsskolen og den høyere skole.

Utstillingen av elevenes håndarbeider var i år som før besøkt av hundrer av interesserte. Vi skrev rosende ord om de resultater skolens lærerinner og deres elever kunne framvise i fjor. Ordene kunne ikke bare gjentas, men forsterkes i år. Det er en fryd å se hva barna på St. Sunnivaskolen

lærer å utføre med sine hender fra elementærtegning til fikse dekorasjoner på tre og kjeramikk, fra enkle sting og strikkeøvelser til nydelig broderi og tilvirkning av nyttige, smakfulle plagg. Særlig imponerende var utstillingen av de 14 praktfulle bunadene som 6- og 7-klassinger hadde utført selv. Et bord dekket av keramiske arbeider — rene kunstgjenstandene, vakte også ualminnelig stor interesse. Det er å håpe at søstrene klarer å anskaffe egen brennøvn så denne gren av håndarbeid kan utvikles ytterligere. Søstrene og de øvrige lærerinner fortjener største honnør for resultatene.

MODER CUTHBURGA død

St. Elisabethkongregasjonen i Norge har lidt et smertelig tap ved Moder Cuthburgas død. Hun døde torsdag 10. juni, stille og rolig, styrket med Kirkens nådemidler, etter en kortvarig sykdom, i Provinsialhuset, Urtegaten 31, Oslo.

Moder Cuthburga (f. Rudolph) var født i 1864 i Gräfenstein, Schlesien. Hun var en av St. Elisabethkongregasjonens pionerer og drivende krefter i Norge. Året 1890 kom hun til Oslo uten et øre i lommen, men med en fast tro på Guds Forsyn og med en brennende kjærlighet til Kristi sak. Og hennes tillit ble ikke gjort til skamme. Hun så det hun var med på å så og dyrke med så megen møyne og besvær, vokse og bære hundre-fold frukt. Hun levde her hele 58 år uten å forlate hovedstaden. Moder Cuthburga var den drivende kraft i grunnleggelsen av St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem som nå øver sitt velsignelsesrike virke blant byens gamle. Gud alene kjenner alle de fattige og trengende hun, etter St. Elisabeths forbilde, har rakt en hjelpende hånd.

Flere ganger tidligere hadde hun uttrykt ønsket om å få dø i den aftentime hun daglig og trofast holdt sin tilbedelse foran Alterets allerhelligste sakrament. Gud har oppfylt sin tjenerinnes ønske. Kl. halv ni om aftenen overgav den fromme ordenssøster sin rene sjel til Gud.

UTLANDET

VATIKANET. Daglig messe for freden i St. Peterskirken. Etter initiativ fra den Hl. Far og kardinal Tedeschi, erkeprest ved St. Peterskirken, er der nylig blitt innstiftet en daglig Messe for freden ved et alter viet til Kirkens beskytter den hl. Josef.

Den første «fredsmessen» ble seblert 1. pinsedag av kardinalen selv ved et provisorisk opprettet St. Josefs-alter. I den anledning er det blitt bemenket at i grunnen har Pius XII her trukket en fromhetsøvelse som lenge har vært neglisjert, ut av skyggen. Hans forgjengere Sixtus IV, Gregor XV og Pius IX hadde gjort meget for å utbre vdrnaden for Kirkens vernehelgen. Men det var først ved slutten av det 19. århundre at den offisielt trengte gjennom i den vatikanske basilika da et verdifullt bilde av helgenen ble plasert ved Michelangelos berømte Pietà-alter. I 1888 ble Pietà-kapellet delt ved en mur fra kors-kapellet like ved, der et alter ble reist med en mosaikk i bakgrunnen som representerte St. Josef holdende Jesubarnet i sine armer. Det var et arbeid av maleren Grandi.

Imidlertid ble der under Pius XI.s pontifikat installert en heis her. Den skulle forbinde pavens bolig med St. Peters-

Fattig og uansett hadde hun levd i verdens øyne, men rikt var hennes liv på gode gjerninger og kostbar var hennes sjel for Gud. Som den kloke jomfru hun var, hadde hun holdt sin lampe brennende og hun var rede til å møte sin Brudgom da Han kom for å hente henne og føre henne inn i Himmelenes bryllupssal. Hun hvile i fred!

P.

kirken, men resulterte i at St. Josefs-kapellet praktisk talt ble utilgjengelig. Derfor har man nå besluttet å bygge et helt nytt alter i kirken til ære for Kirkens universelle vernehelgen. Grandis mosaikk-bilde er blitt hengt opp ved et alter like ved graven til apostlene Simon og Juda i påvente av at et verdig fredsalter kan bli opprettet og få sin definitive plass og med en mosaikk særlig laget for alteret.

PARIS. *Æreslegionen til nonne som har sittet 53 år i frivillig fangenskap.* Ved den praktiske skole som tar seg av de kvinnelige fanger ved pariserpolitets Dépôt i nærheten av Justispalasset, har priorinnen, søster Marie-Rosine av Marie-Josephs kongregasjonen etter 53 års virke blitt hedret for sitt frivillige fangenskap med den sjeldne utmerkelse «Ridder av Æreslegionen». Siden hun 19 år gammel trådte inn i kongregasjonen, har hun uten avbrøytelse viet seg til omsorgen for de ulykkelige fanger. For hver den som har kastet et blikk inn bak fengslets murer, som fra Seinen kan se både poetisk og titalende ut, vil det stå som temmelig ubegripelig at et menneske har kunnet holde ut her i over et halvt århundre. Her bak 5—6 tykke jernporter og en fasade av grå cellevinduer når aldri en solstråle inn. De fleste fanger oppholder seg bare kort tid i fengslet som nærmest er et transitfengsel. Men Moder Marie-Rosine har holdt ut og er fremdeles på sin post.

MOSKVA: *Kirkepatriarkatets politikk.* Kirkepatriarkatet i Moskva forsøker med alle politiske og disiplinære midler å bringe de tilstøtende vasallstaters ortodokse kirkesamfunn inn i et sovjetvennlig forhold. Mot den russisk-ortodokse metropolit Teophilus og fire av hans biskoper, som alle oppholder seg i Nord-Amerika, er der etter henstilling fra patriarken av Moskva blitt innledet en kanonisk prosess i den russiske hovedstad. De fire anklagepunkter er som følger: 1. Deres aktivitet skal ha til hensikt å skape et skisma i den russiske kirke; 2. De har bevirket at alle russisk-ortodokse prester og biskoper ved kirkene i Sambandsstatene som ennå anerkjenner Patriarken av Moskva, har måttet forlate sine embeter. 3. De har i 1946 nektet å anerkjenne Moskva-patriarken med den begrunnelse at kirken i Russland ikke skulle være fri, men underkastet statsmakten. 4. De nektet å møte de forhandlingsmenn som den russiske kirke etter krigen sendte til U.S.A. i dette øyemed. Den nyvalgte rumenske metropolit Mariano Justinian meddelte for nylig at utsendinger fra den russiske kirke ville være til stede ved hans innsettelse, og at han selv noe senere åktet å reise til Moskva. Den nye patriark, hvis valg for en stor del skyldtes kommunistenes direkte støtte, offentliggjorde for en tid siden en oppsiktvekkende kommunistvennlig artikkel i tidsskriftet «Universal». 400 ortodokse bulgarske prester gikk inn i den kommunistvennlige regjeringens «Ungdomsbrigade» og gjør nå tjeneste som gate- og jernbanearbeidere; senere vil en rekke andre følge deres eksempel.

KOLMAR: *Katolsk Litteraturhistorie.* Det meget kjente Alsatia-Forlag i Kolmar har utgitt en litteraturhistorie over utenlandsk katolsk litteratur. Verkets forfatter er Louis Chaigne, som for kort tid siden på samme forlag utga en antologi over fransk katolsk litteratur. Første bind, som allerede er utkommet, omhandler den katolske litteratur i det fransktalende Sveits, Holland, Flandern, Belgia, Storbritannia og Tyskland. De behandlede tyske forfattere er først og fremst Gertrud von Le Fort, Reinhold Schneider og Romano Guardini.

VENEDIG: *Internasjonal filmutstilling.* Det Internasjonale Katolske Filmforbund har besluttet å tre sammen under den internasjonale filmutstilling i Venedig. Ved siden av konferanser og rådslaging vil der bli foretatt en gjennomgåelse av samtlige fremviste filmer for å tildele en egen pris til den film som mest oppfyller den pavelige ensykliska «Vigilanti Cura's» krav.

Rom: *Levende religionsliv.* Ikke siden den Eukaristiske kongress i 1926 har Rom opplevd en prosessjon av slike dimensjoner som avslutningsprosessjonen maiandaktere. Representanter for regjering, senat, ting, kommuneråd og bystyret

tok del. I sin store tale understreket Jesuiterpateren P. Lombardi hvor ofte Jomfru Maria hadde tatt byen Rom under sin spesielle varetekt. Borgermesteren uttalte innvielsesformelen til Marias Hjerter, og mens kirkeklokkene tonte istemte hele folket Salve Regina.

ROM: *Pavens manende appell.* «Osservatore Romano» beskjeftiger seg meget med den manende appell som Paven har gjort til hele verden om å slutte opp om det Hellige Lands beskyttelse. Behandlet blir egentlig bare den inntrængende oppfordring til den kristne verden om å be for kampenes innstilling og freden. Pavens andre aksjoner blir ikke nærmere omtalt. Dog skriver avisen at Pavens utrettelige arbeid og faste holdning en dag vil komme til å være gjenstand for megen beundring. Allerede i dag blir det på mange hold medgitt at man hadde gjort bedre i å lytte til den Hellige Fars henstillinger før. Men at det heller ikke nå er for sent å dra nytte av Pave XII's appeller og advarsler.

Her hjemme - -

I Petri Kirke i Halden ble søndag 6. juni det nye krusifiks over høyalteret høytidelig innviet etter høymessen. Etter vigslingen ble korset hyldet med liturgiske bønner, og til sist kom alle i menigheten fram til alteret i prosesjon og la ned blomster på altertrinnene. Det er meningen at det heretter hvert år på søndagen i oktaven for Jesu Hjertes fest skal holdes en sådan høytidelighet med vigsel til Jesu Hjerter og ofring av blomster foran alteret.

Bidrag til barnas ferieopphold

Som bidrag til barnas ferieopphold har soknepresten til St. Olavs kirke mottatt følgende beløp:

Arkitekt Kollerud kr. 30, Anna Duschek kr. 25, Sigr. Boe kr. 100, A. Tiberg kr. 20, N. N. kr. 30, R. S. kr. 25, L. B. kr. 10, N. N. kr. 10, A. Bachke kr. 10, fru Sinding kr. 25, M. B. kr. 20, Sølvi Harlem kr. 25, fru Sigrid Undset kr. 100 (2. gang). Tidligere innkommet kr. 315. Tils. kr. 785.

Bidrag mottas fremdeles med takk.

St. Olavs- og St. Hallvards sokneprestembeter, Oslo.

Ved en bedrift kan et par arbeidere og en kontorfunksjonær få stilling i løpet av sommeren eller til næste år. Leilighet vil kunne påregnes. Reflektanter bes sende billet mrk. «Bedrift» til St. Olavs Eksp. med utførlige opplysninger bl. a. om familieforhold.

TUNGHØRTE:

Nå er det nye OTICON høreapparat kommet som De i egen interesse bør prøve. Det er et glimrende rørførsterket apparat, og med dette kan De tunghørte høre både ved samtaler, foredrag, kirker etc. Våre kunder er henrykt over hvor klart og naturlig man hører med OTICON.

Apparater sendes til prøve.

Undertegnede som har vært i firmaet 28 år, har den lengste erfaring i bransjen, og står gjerne til tjeneste ved valg av apparat.

Vi har innlagt høreanlegg i ca. 70 norske kirker.

AMERICAN NORWEGIAN OTICON, A. BRUCE

Fridtjof Nansens plass 6, Oslo.

Telf. 42 33 32.

Norges eldste spesialforretning i høreapparater.

J. L. NERLIEN A-S
NEDRE SLOTTSGT. 13 - OSLO
ALT I FOTO

KJØP
DERES
hos
Kaffe
Gunder Strømme, Kristiansand

Thomas Christiansen
Frukt en gros og en detail
Dronningensgt. 33 - Tlf. 5544
KRISTIANSAND S

Alt for sykepleien

T. S. JACOBSEN
Begravelsesbyrå
Ullevålsv. 1, Oslo.
Tlf. 33 23 34 - 33 22 46
Privat 55 85 50 - 69 43 72

Norges Brannkasse
Grunnlagt 1769

Skadeforsikring

Brann - Innbrudd
Glass - Vannledning
Huseieransvar - Hus-
leieavbrudd etter brann

VELKOMMEN TIL

SUNDT

BERGENS STORE FORRETNING

HANS KARLSEN
MALERFORRETNING
Utfører all slags
malerarbeid.
Tordenskjoldsgt. 6 B.
Tlf. 41 07 76 — Oslo

TAPETHUSET

Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo.

Tlf. 41 07 76.

Tapeter — Linoleum.

Spesialforretningen i

RUSTFRITT STAL

for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II (Morgenbl. gård)

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Johan Olsen & Sønner

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo.

Etabl. 1896.

Telf. 42 50 85 - 42 52 23

Trykksaker — Protokoller
Kontorrekvisita

WITTUSEN & JENSEN A/S

Tlf. 42 18 80 (centralbord) - Oslo

FREDRIK HVEDING

Tekn. Kem. Fabrikk og Farvehandel
Kirkegt. 3, Oslo

Telefon: butikk 42 30 63

kontor 42 15 22 - 41 60 79

NEBB

er stedet for
alt elektrisk

Ø. Slottsgt. 8, Oslo Telefon 42 19 54

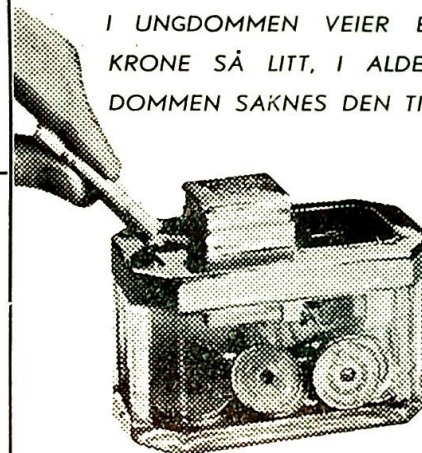
Eivind Brosstad

Såpefabrikk

Telefon 42 67 04

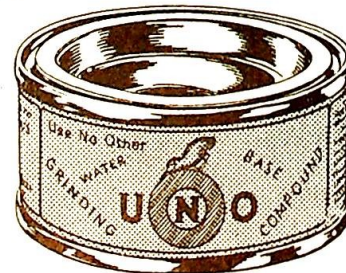
Vognmannsgt. 8 - Oslo

I UNGDOMMEN VEIER EN
KRONE SÅ LITT, I ALDER-
DOMMEN SAKNES DEN TITT

„KLAR”

Fåes i banker over hele landet

Besie
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler